

## Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Crvce  
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte  
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi  
coadiutoris**

**Juan <de la Cruz>**

**Coloniæ Agrippinæ, 1639**

Compendivm Vitae Venerabilis Patris Fratris Ioannis a Crvce.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-37873**

# COMPENDIVM VITAE VENERABILIS PATRIS FRATRIS IOANNIS A CRUCE.

**I**nenerabilis Pat. Fr. Ioannes à Cruce restaurati Carmeli decus, & post B. Virginem Theresiam primus author & patens, Honiuuerij, quod est Castellæ veteris in Abulensi trætu, non ignobile oppidum, natus fuit, parentibus honestis Gondisaluo à Yipes, & Catharinâ Aluarez. Duos habuit Fratres Germanos, Franciscum, & Ludouicum, hic pueritiae annos sato conclusit, alter virtutum & dierum plenus non sine fama sanctitatis obiit. Patre Gondisaluo vita functo mater vidua familiam cum prolibus Areualum transtulit, inde Metinam campi, vbi & sedem fixit. Cœpit Ioannes ætate adhuc tenera primos virtutis suæ flores, tamquam futuræ sanctitatis indicia, proferre, ad hoc eum impellente ingenitâ quadam propensione ad pieratem, & omne genus virtutum. Tempa, Imagines lacras Rosaria, & quicquid conciliandæ deuotioni conductit, iam tum in deliciis habuit. Accessit cultus B. Virginis, cui se totum addixit. Porro Deipara clientulum suum materno planè fouens affectu protectionis suæ singulare specimen præbuit. Ludebat forte pro more illius ætatis cum coetaneis ad oram lacis, in quem certatim conjicendo & mergendo virgulas, mox emergentes receptabant, cum suam quoque iniectifet Ioannes, iamque emergentem nitaretur recipere, plus æquo corpusculum inflexit, ac fallente vestigio in lacum decidit. Sed ecce aquis supernatant' apparuit Virgo sanctissima, manumque auxiliatricem porrexit, quam ille candore columbino non aulus est prehendere, ne manus suis, quas cæno habebat fœdatis, candidissimas Virginis inquinaret. Interim accessit agricola, qui porrecta, quam manu gestabat, virga, puerum incolumem eduxit. alij Angelum, alij D. Iosephum fuisse ex insignijs conieclant.

## §. II.

### Adolescentia & studia litterarum.

Rescebat Ioannes virtute magis quam ætate, cuius pretium cum haberet perspe-  
ctu, nihil non pati, nihil non moliri gestijs, quod eam consequi posset. O Æternæ ma-  
ternon semel reperit palmitum manipulis incubantem, detrahentem somno tempus  
quod orationi impenderet, alijsq; modis tenellum corpusculum Dei & virtutis amo-  
re affigentem. Ascirus in Collegium puerorum illius oppidi ut primis litteris imbue-  
tur, ita se gessit, vt omnium oculos in se conuerteret, nec non morum grauitate, pœ-  
nitute, alijsque virtutibus, cæteris non minus esset stupori quam exemplo. Inde à viro  
nobili Xenodochij Generalis præfecto educatus, & cægorum pauperum ministerio ad-  
hibus fuit, eo fine, vt præter solatium quod morum suavitate ægris allaturus videba-  
tur, litteris & eruditione tandem instructus, præfatae domui aliquando esset à sacris.

|||||

Vix

B.  
Ioannis  
à Cruce

Opera  
Mystica  
NVI  
.124

## COMPENDIVM VITÆ

Vix Xenodochium ingressus in altum puteum cecidit, clamoribus eorum qui cadē-  
tem viderant, exciti plures, conuolarunt, & quem rebantur submersum, aquis super-  
barantem conspicunt non minori candore animi quam lætitia afferentem, vlnis Bea-  
tiss. Virginis in ipso casu se exceptum, ab eaque ne mergeretur, sustentari. atq; ita cum  
omnium admiratione incolmis extractus fuit. Hoc eodem loco Grammaticæ,  
Rhetorica, ac Philosophiæ operam de dit, maximo profectu, præcipue vero orationis  
studium, ad reliqua pietatis exercitia adhibuit, quæ tanto fuerunt in Ioanne frequen-  
tiora, quanto cumulatis indies diuinam lucem ac Dei beneficia recipiebat. Accidit  
vt cum aliquando enixe à Deo peteret dirigi in viam virtutis, haac in intimo animæ  
recessu vocem audierit: *Religio antiquæ nomen dabit, & pristinam illius perfectionem suscitabit;* exinde ardore sum desiderium incessit, huius status profitendi, quamuis, quænam  
hæc esset Religio, aut quo eam tempore esset ingressurus, penitus ignoraret.

### §. III.

#### *Habitu Ordinis Carmelitarum induit.*

An. 1560. **S**vb hoc tempus Religiosi Carmelitæ Merina Conuentum sui Ordinis erexere,  
quos vt vidit noster Ioannes, Propheticæ illius Illustrationis innovationem per-  
fensit, vnaque Religiosi status profitendi efficax desiderium, nec mora: monasterium  
recenter erectum ingreditur, probationis annum insigni feruore auspicatur & com-  
plet. Post nuncupata solemni ritu vota, ad Collegium Sancti Andree (nunc à  
Sancta Theresia cognominatum) quod familia Patrum de Observantia Salmantica  
habet, studiorum causa destinatur, vbi cum Theologiæ, tum virtuti ita operam impen-  
dit, vt quamvis in illa plurimum proficeret, in hac tamen maximè emineret. Nam inde  
ab emissæ professionis tempore facultatem à Prælatis obtinuerat seruandi rigorem  
regulæ nostræ primiæ, præscribentes continuam à carnivib[us] abstinentiam, protra-  
ctum ad octo ferme menses ieiunium, assiduum orationem, silentium, cellæ recessum,  
arctissimamque paupertatem, ceteraque omnia quæ præfata regulæ legibus conti-  
nentur, cuius rigor talis est, vt obseruatu impossibilis quondam sit aestimatus. Verum  
Ioanni nostro hæc pauca visa sunt & parua, vnde alia plura & maiora addidit supere-  
rogationis exercitia, vt in decursu pacebit. Porro ad ea præstanta, nō vulgaria Deus illi  
conferebat auxilia & gratias. Singulare fuit quo Primitiæ celebranti contulit, infan-  
tilem nempe puritatem atque innocentiam, & instar Apostolorum, in gratia confi-  
rmationem, quemadmodum persona eminentissimi spiritus Deo reuelante cognovit:  
quapropter S. M. N. Theresia dicere solebat, *Patrem Fr. Ioannem à Cruce annis  
merandum inter puriores ac sanctiores animas, quas Deus Optimus Ma-  
ximus in sua Ecclesia haberet, & cui ingentes lucis purita-  
tie, & cœlestis sapientia thesauros in-  
fudisset,*

### §. IV.

*Primus in Reformatione calceos depositus.*

Hoc p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>o voluit Deus insignem hunc virum expolite in lapidem fundamenta-  
H<sup>ec</sup> noui ædificij reformationis Discalceatorum Beatiss. Virg. de Monte Carmelo. Appulit eo tempore B. Virgo Theresia de Iesu Metynam campi, eadem quæ Ioannes (qui cum forte Metynam venerat) versans animo. Cumque B. Virgo magna de illo inaudisset ( ut ipsamet fatetur ) pergit & obtinuit à Deo hunc sibi donari in ante-signatum Discalceatorum. Conuenit ergo virum B. Mater, alloquitur, cumque operi maxime idoneum reperisset, ad expeditionem induxit, persuasitque ut desiderium quod conceperat Carthusiam ingrediendi, in hoc opus commutaret. foundationi ergo quæ sita est domus, ea que inuenta, nec non impetrata, eorum quorum intererat, facultate, operi cele accepit feruentissimus Pater. Est in Abulensi trætu, vix quattuor aut sex et djam viculas. Duruelum vocant, vere iuxta nominis sui etymon durus, cum ob aëris inclem tam, tuin ob omnium quæ ad corporis oblectamenta aut commodi citates spectant, insignem inopiam. Hic à loci Domino in nouam fundationem tuguriorum obtinuit verius quam domum, cuius machina nil praeter exiguum porticum, unicum cubiculum eundemque paruum, granarium, & culinulam complectebatur. Hanc ædicolam in formam monasterij ita disposita: Porticum in capellam, granarium in chorum, cubiculum in dormitorium conuertit & adaptatit, diuisa culinula trichini & culinæ loco fuit. Hac mole constituit prima res florescentis Carmeli structura, his initii de fructu manuum Venerabilis Nostri Ioannis, præeunte Virgine Theresia, plantata est vinea, quæ breui per Hispaniam vniuersam, Italiam, Galliam, Belgium, Germaniam, Poloniam, Persidem, utramque Indiam, suos palmites esset diffusa. Hie tandem Ioannes rudi & angusto habitu induitus quem B. Virgo Theresia proprijs manibus consuērat, abiecitque calceis primum Carmelitam Exal- ceatum mundo exhibuit. Adfuit paulo post eiusdem propositi socius Pater Frater Antonius de Iesu, vir similiter sanctitate conspicuus, qui Ioannis inductus exemplo asperum hoc vitæ genus amplexus est, illudque ambo perpetuo se seruaturos reiecta omni mitigatione polliciti sunt. Ioannes vero hoc loco ractus opportunam occasio- nem seruori spiritus habens laxauit, tantoque impetu abripiebatur, ut nullos ora- tions, auferentias, & pœnitentias limites præfigeret, sed ad omne heroicatum virtutum exercitium instantio animo conniteretur. Vietus illi tenuis, nec nisi iejunio conditus, protractæ vigiliæ, macerationes corporis continuæ, cellula adeo angusta ac demissa ut vix genuflexum admittaret, tam male sarta ut per imbrices non modo lux subintraret, sed etiam pluiae, pruinae, niues, quæ orantem non semel contexerunt; lectus dura humus, cœruleus lapis, ac tum præclarè sibi induluisse videbatur, si quando modicum fænum corpusculo substerneret, tota vero supplex, crux, & cranium humanum, hanc vero spiritus paupertatem omnimodamque nuditatem non solum Durueli exacte seruauit, aliosque suo exemplo ad seruandum induxit, sed Pastrana quoque, Manceræ, Compluti, hanc nouellam plantam eodem

†††† 2

spiritu

B.  
Iohannis  
a CruceOpera  
MysticaN<sup>o</sup> 124

COMPENDIVM VITÆ

spiritu imbiuit ac fundauit, vnde postea tamquam è fœcundissimis seminatijs alia plus  
rjma eiusdem instituti germina pullularunt.

§. V.

*Mirabilia Abula operatur.*

**N**on viris dumtaxat, sed etiam ordinis sui virginibus Ioannes præluxit. illas quæ primitiua regulam profitebantur, ad contemplationis apicem direxit, adeo efficaciter, ut etiam fructus in ipsis perseveret. alias, quæ sub mitigatione viuebant, intra vocationis sue limites ad orationis & reformationis spiritum verbo & exemplo pertraxit; fidem faciet Cœnobium Abulense ab Incarnatione nuncupatum, ubi cum munere Confessarij suauis B. M. Theresia fungeretur, monialibus talen animarum profectum attulit, qualem in hunc usq; diem, non absque præceptoris sui gratia memoria, experintur. Hic in morbum incidit monialis Maria de Hiera, qui præter spem & opinionem ingrauescens neccum Ecclesiæ Sacramentis munitam repente abstulit; accitus Venerabilis Pater inopinato euentu perculsus occurrit ad monasterium, & defunctam intuitus coram Venerabili Sacramento orationi instrit, deinde laetissimo applausu accurrerè moniales nuntiantes illius precibus defunctam vitæ restitutam. Illud quoque dignum admiratione quod testibus oculatis constat: Cum Venerabilis Pater cum B. Virgine Theresia quadam vice altissimos & promote suo ferventissimos de Sanctissimæ Trinitatis mysterio sermones miliceret, adeo utriusque animus diuino igne incaluit, ut Sancta Mater rapta in extasim: ipse vero non solum in extasim, sed etiam in æra una cum sede tamquam alter Elias rapitus fuerit. Plura alia admiranda, & Ioannis sanctitatem testantia, Abulae acciderunt: pauca è multis delibabitur. Puella nobilis & vulgi opinione spiritualis, libidinoso animo Ioannem aggreditur solum & sine teste agentem; at vir castissimus carnaliter hunc amorem in diuinum mutauit, eamque corde compunctam & facti penitentem reddidit. Aliam quoque ad meliorem frugem reduxit, quæ post sacrilegam præbebat: cuius facti hanc retulit mercedem, ut à sacrilego complice fastibus egredie fuerit exceptus, tanta cum animi, non solum patientia, sed etiam gaudio, vel epide interdum diceret, non minus sibi dulces fuisse baculos, quam Beato Stephanolapides. Quid sequitur plane singulare est. Monialis alterius Ordinis à teneris annis Dæmoni se se trididerat, scipiramque proprio sanguine consignauerat schedulam: ex pacto initio mira patrabat, ita ut viris doctis non paucis imponeret. Agorū Venerabilis Pater immundum spiritum, ex ritu Ecclesiæ adiuravit, vicit, expulit, & combusta, & passione rescißa, monialem liberauit, atque in statum reduxit meliorem.

(f.)

§. VI.

*Vincula, carceris custodia, exitus.*

H[ab]it accepit contumelij & damnis humani generis hostis in vindictam exaruit. H[ab]igitur illo instigante turbata non nihil pace & concordia virtusque familie Discalceatorum & Observantium, hi iudicarunt e[st]re congregationis esse si illi abolerentur, in eum finem statuunt præcipua Discalceatorum capita comprehendere, maximè vero V. Patrem Ioannem ut hanc nouellam plantulam in sua radice succiderent, & subtraæto lapide fundamentali tota moles ædificij corrueret. Ergo comprehensum Abulæ mox Toleum deducunt, ubi frustra tentata illius constantia ut Discalceatos desereret, rigido arctissimo que carceri mancipatur, is erat angusta cellula, fœtida, atque ita tenebrosa ut per exiguum rimulam te[st]i vix tantum lucis admitteret, quantum soluendo diuini officij penso esset satis. Vicitus erat panis & aqua plerumque lauissimum verò obsonium frequens disciplina, quæ illi acriter infligebatur; & hæc quidem zelo religionis fiebant, quod hanc constantiam animi pertinaciam reputarent. Maior afflictio fuit interea desolatio, internæque tenebrae quibus Ioannis animus Deo permittente inuoluebatur, accedebat à dæmone suggeste perplexitates, suspicções, & alia lexcenta interioris hominis tormenta, quibus dæmon h[ab]ac animam doloribus vndique circumsepram, omnique terrena ac diuina consolatione destitutam, expognare nitebatur. Et sane nauicula tot fluctibus agitata vix subsistere potuisset, nisi Deo imperante ventis & mari facta fuisse tranquillitas. Inter has animi pressuras amotosis querimonijs & suspirijs cælum pulsabat, vt patet ex diuino illo cantico, *rbite abondisti amate &c.*, quod tunc mirabiliter compoluit, & postmodum alte sublimiterque explanauit.

Adfuit tandem laboranti Deus, & vt quondam in simili occasione Antonium, Ioannem nostrum inuisit consolatione animam replens, & cellulam lumine cœlesti, quæ his verbis corroborauit. *Adsum, noli timere Ioannes, ego enim te liberabo.* Adfuit non semel & Virgo sanctissima, quæ tum præsentia sua, tum pollicitatione auxiliij afflictum reteauit. Admonitus deinde cœlesti oraculo miraculose è carcere eus sit, arreptis namque rebus vetustis & lacertis è sublimi fenestra sese demisit, atq; illæsus in quodam atrium defilij muris altis vndique cinctum. Sed ecce repente parietes mirabiliter se transcendisse aduerterit, ac lucis globo præeunte ad publicam plateam deuenisse. Vbi vidit se ope diuina liberū, ad moniales Discalceatas perrexit, quæ pro salute communis Patris sollicitæ, tanquam pro Petro Apostoli Deum continuis precibus follis citabant. Commodum accidit, ita disponente diuina prouidentia, vt Religiose Virgines Confessarium accessendum curarent pro subitanæa necessitate cuiusdam monialis, idque eo tempore quo Ioannes ad monasterium peruenit, h[ab]ac igitur arrepta occasione septa monasterij intravit, virginis laboranti Sacramentum p[ro]bitentia contulit, eademq; opera delituit, ac indaginem Patrū de Observantia qui accurterant, & vinclum suum per sacrificiam Ecclesiam, locutorium requirebant, feliciter elisit. Vnde egreditus, opera amicorum Toleto se subduxit, atque ad Discalceatos Conuentus Almodouarensis peruenit.

†††† 3

§. VII. M.

B.  
Ioannis  
à CruceOpera  
Mystica  
VI  
124

COMPENDIVM VITÆ

§. VII.

*Munia quæ obiuit, & conuentus quos fundauit.*

**N**ihil Ioanni magis erat in votis, quam ut expeditus ab omni prælatura sibi Deo-que soli vacaret, idque identidem summis precibus à Deo postulabat, unde cum in Capitulis ad aliquod officium eligeretur, nullum non mouebat lapidem, quo se se collata dignitate & munere liberaret: aduolatus ad genua electorum precibus miscendo lachrymas imposum munus resignabat, vacationemque efflagitabat. At noluit Deus hanc lucernam latere sub modo, quam super candelabrum constitutum voluit prælucere omnibus. Igitur ex prafato Almodouarensi cœnobio in Prouinciam Bæticam missus fuit, ut conuentui Caluariae præfasset, postea Beacense Collegium fundauit, deinde rexit Granatense, ubique eundem spiritum orationis & penitentie introducens. Functus officio Vicarij Prouincialis Bæticæ, denuo munus Prioris subiit. Postmodum Capitulo Generali interfuit, in quo electus in primum Definitotem, eoque officio per triennium durante, simul interim Conuentum Segouiensem gubernauit. Mirum quanta integritate, prudentia ac sanctitate haec aliaq; munia administravit, quam rara virtutu exempla, quæ probatæ sanctitatis famam apud omnes reliquerit.

§. VIII.

*Virtutes quibus fuit exornatus.*

**L**ebet carptim illius virtutes delibare, nam ut minutatim omnes explicitentur, res primo virtutes Theologicæ, quas ut præcipias præcipue coluit. Fidem viuam spirant & aperte loquuntur illius scripta, quæ videntur nihil aliud esse quam imago quædam & commendatio huius virtutis. Eam adeo firmam inter medias tenebras habuit, ut nihil indigeret eorum, quæ aut fulcimentum adferre solent, aut solatium. Idcirco in oratione minime appetebat internas dulcedines, visiones, reuelationes, aliaque huiusmodi: quin potius aridates, labores, &c. Circa Mysteria SS. Trinitatis ac venerabilis Sacramenti talis in eo erat fidei vigor & viuacitas, ut ea potius intueri quam credere videretur, quemadmodum pluribus apertisque constat exemplis, quæ in vberioti vita illius historia recensentur.

**C**hristus.  
**S**pes. *Spes cœlesti quæ tantum obtinet quantum speras. Vbi de rebus domesticis prouidens agebat, aiebat: nouit Dominus quibus indigemus, nostrum est ei fideliter seruire, ipsius vero nobis prouidere, atque ita iactans super Dominum curam suam mirabiles diuinæ prouidentie effectus non semel est expertus.*

**C**haritas. *Charitatem quis dignè commemoret: talis fuit ut in externam etiam faciem redundarit, quæ cœlesti splendore non raro perfusa internum ignem charitatis proderet. Dū quadam vice corā Infantilium sv effigie Religiosos adhortaretur, vīsi sunt radij miri splendoris è vultu pueruli prodire, atque in ipsum tendere, inde resiliere in auditores,*

V. P. F. IOANNIS A CRVCE.

tores, quo pateret verba cœlestis huius viri scintillas esse, non tam sūo quam Dei ote  
egressas. Et vero (quod de Elia legimus) verbū ipsius quasi facula ardebat, quo animos  
audientum incendebat, trahebat, rapiebatque. S. Mater nostra Therefia de Ioanne  
nōstro dicere confiduerat, impossibile est sermonem de diuinū misericordia cum P. F. Ioanne, nam  
mox in extāsim ipse abiit, aut alios abire compellit. Vnde paſſim apud alios audiebat diuinus  
incantor, Seraphin carne induitus.

§. IX.

*Alia virtutes heroicae.*

Theologicarum virtutum vestigia reliqua pari passu insequuntur. Humilitas tan- *Humilitas*  
ta, quanta opus erat sublimi perfectionis ædificio superstruendo. Opera, verba,  
vultus, amictus, quicquid denique erat in Ioanne, humilitatem spirabant. Sibi vīlis &  
abieetus, nihil quod propriam laudem redoleret, aut ipse loqui, aut alios loquētes au-  
dere poterat. Cum religiosi quidam labores, quos in promouenda reformatione per-  
tulerat, recenserent, utraque manu aures obturauit, obsecrans non ista sed potius pec-  
cataua narrarent. Alteri alterius ordinis Religioso, qui (quod pater otiosa illius col-  
loquia intertrumperet) cum dixisset videri eum rustici filium; Respondit Deifamus:  
Imo tanti non sum, quin potius filius pauperculi cuiusdam textoris, quo responso non  
solus ille confusus, sed adeo etiam compunctus fuit, ut ex eo tempore fuerit Venera-  
bili Parti addic̄tissimus, & præco illius sanctitatis. Tria solitus erat à Deo postulare.  
primum labores, secundum ne præsul existens ē vita migraret: tertium quod profun-  
dissimæ humilitatis indicium præberet, ut abieetus & vilipens viueret ac moreretur.  
Cum in Segoniensi Conventu ante imaginem Christi Domini crucem baulantis o-  
rationi vacaret, hanc ab imagine prodeuntem vocem audijt: *Ioannes quid vñ pro labori-  
bus & ille: Domine pati & contemni pro te. Singulatis optio, & non nisi ex intimo tum pa-  
tiendi, tum contemptus desiderio nata.*

Pauperratis fuit obseruansissimus, que ab omnimoda quadam spiritus nuditate *Pauperitas*.  
procedebat. Morabatur plerumque in viliori & strictiori conuentus cellula, cuius or-  
natus crux lignea, tota lappellex, Breuiarium, Biblia sacra, disciplina, & cilicium. Ha-  
bitus illi rudis, verius, tescarcitus, mundus tamen, nisi obstat aduersa valetudo, pe-  
desiter agebat mendicato victans, & reliq̄is hospitijs laitoribus que vltro offere-  
bantur, pauperiora requirebat, nunquam non fugiens opulentiam & vitæ commodi-  
tates. In conuentu fundationibus nullos redditus admittebat; si quando delicatiora  
aliqua à benefactorib⁹ submitterentur, nec essent infirmi quorum usibus ea deputari  
suaderet charitas, restituī curabat, asperens nefas esse Carmelitis Discalceatis dum va-  
lent vi similibus blandimentis.

Visus est Venerabilis Pater in carne sine carne viuere, ita alienus ab omni impres- *Castitas*  
sione luxuriae, ut cœlum diceres, aut Olympi verticem, quem turbidæ tempestates nō  
tangunt. Imo, quod mirere, alijs quibuscum agebat sola præsentia puritatem impi-  
mebat; erantque antidotum contra immundi spiritus tentationes, quecumq; corpus  
hoc castissimum aliquando contigissent. Quis credat mulierem carnis stimulis agi-  
tutam viri vel præsentia vel memoria suæ castitati posse consulere? & tamen inuenta  
est persona religiosa ab immundo spiritu vexata, que Ioannis nostri sola recordatione  
castitatis suæ munimen quæsuerit ac inuenierit.

Fuit

B.  
Ioannis  
a Cruce

Opera  
Mystica  
NIT  
124

## COMPENDIVM VITÆ

*Sientia.* Fuit in Ioanne patientia insuperabilis, cuius adamatum pectus grauissimi labores, morbi, persecutions nunquam frangere potuerunt. Solitus erat dicere: *Quid sit qui pro Christo patinescit? cum de laboribus agitur, quo plures sunt, eo melius.* Audiuit aliquando decantari laudes tolerantiarum, inde tantopere in Deum absuritus remansit, vt cratem ferream tenaciter apprehenderit, ne (quod illi non erat infrequens) amore attritus in aëra raperetur. Illa porro Ioannis petitio, cuius ante meminimus, *Domine patti & contempnipro te, vt humiliatis, ita patientia præbet argumentum singulare.*

*Panitia.* Hinc originem trahebat spiritus penitentia, admirandus potius quam imitandus. Corpus cingebat catenula ferrea crebris & acutis cuspidibus plena, quæ adeo carni adhærebat, vt cum socius eius ob incidentem & inopinatum casum eam conaretur abstrahere, non nisi cum sanguinis copiosa effusione id facere potuerit. Cilicium quo vtebatur ordinariè erat thorax & femoralia sparta nodis crebrioribus referta. Somno duabus dumtaxat horis, aut ad summum tribus indulgebat. Ferijs sextis rutæ germinibus in memoriam fellis & acetii saluatoris, vesici consueuerat.

§. X.

### Dona Spiritus sancti & gratia gratis data.

**C**Ursim & veluti per transennam virtutes Venerabilis Parris attigimus; lubet eadem breuitate percurrere aliqua ex donis Spiritus sancti & gratiis gratis datis quibus claruit. Occurrat primo loco donum sapientiae, & huic cognata scientia & intellectus, quæ in scriptis Venerabilis Parris mirifice reluent, quibus animam ad apicem purissimam & sublimissimam contemplationis dirigit, nullibi mystica Dei arcana aprioristilo, aut sublimiori sensu reserata inuenies, idque nullo a dominculo librorum, cum præter sacros codices & Breuiarium nullos alios aut euolueret, aut haberet; quo constat non humanitas hæc acquisita, sed à spiritu S. cœlitus infusa. Hinc illa profundissima mysteriorum Dei contemplatio & penetratio, cuius rei fidem facit mirabilissimum Christi Domini crucifixi, quam Ioannes post extaticam huius mysterij visionem, ubi ad se rediit, nudis & superficialibus lineis, sed miro artificio deducit, adumbrauit, vt præstantissimi pictores tum ob hanc caulam, tum ob piam affectionem quam animis intuentium impunit, opus miraculosum iudicarint.

*Prophetia.* Plurima propheticò spiritu cognouit, inter alia obitus sui diem & horam Hominum interiora penetrabat, peccata oblita penitentibus reuocabat in memoriam prænouerat pridem suum in Religionem ingressum, perfectionem quam in ea erigeret; vincula, carceres, persecutions quas erat passus. Deplorabilem casum cuiusdam monialis à stygmatibus dictæ prænuntiauit, aliaque plurima quæ rei eventus præbavit.

*Potestate in demones præditus fuit tanta; ut hoc in genere non inferiora Diu filio patrauerit prodigia, idipsum spiritibus immundis licet inuitis satentibus, qui Ecclesiæ exorcismis astricti sepius confessi sunt, à nullo diuorum in celo degentium sibi acris bellum indici, quam à quodam Carmelita Discalceato, qui vocaretur Ioannes à Cruce, & à nullo alio à temporibus D. Basilijs se passos persecutionem grauorem, quam ab illo. Plures legiones è corporibus humanis expulit, pessimæ pactionis chiro-*

grapha

V. P. F. IOANNIS A CRUCE.

grapha recuperavit, prædamque è manibus dæmonum extorsit; quemadmodum & nunc invocatum eius nomen corporisque reliquiae idem præstant. *huc reuocari potest quod imminentes tempestates crucis signo*, quandoque solo aspectu dissipatur, flammam conuentui incumbentem contra ventorum impetum recedere coegerit, & eius generis non pauca. Sanitatum gratia fuit illuistris, non texemus omniū <sup>Sanitatis</sup> catalogū; vniuersim dico nullum morborum genus quod vel ipse dum viueret, vel <sup>gratia</sup> eius post mortem reliquiae non sanauerint, & ne quid miraculo decederet, plerumque instantaneæ, quamvis cum morte aliqui confundarentur. vestes, linteola, aut quæcumque denique Ioannem contigissent, vitalem quandam vim habere videbantur, quam ægris communicarent.

§. XI.

*Postremus Ioannis morbus.*

CVM Prouincialis officio fungeretur, aliquando in morbum inciderat grauem admodum & periculosum, qui ægrotantem ad eas rededit angustias, ut iudicio medici nulla spes vita & luperet. At vir Dei propheticō spiritu, *Multum inquit, patiar, sed non decadam hac infirmitate, nondum enim lapis perfecte expolitus est.* Vbi vero tunisionibus, pstellis, perf. & illis moque nitore omnigenarum virtutum lapis hic pretiosissimus sat superque expolitus fuit, in Conuentu Rupellæ in febrim incidit quæ accessu aliorū vulnerū & dolorū illi postrēta fuit. Quod vero is locus solitudini esset destinatus, nec suppeteret copia medici, optio ei facta fuit migrādi in Biacense aut Vberense Cœnobium, quod hæc cæteris esset viciniora. Ille vero Vbetense elegit, tum quod in ea civitate needum notus esset, tum quod ignoraret alias patiendi occasiones hic supperte. In itinere cum socij molestissima nausea laborantem viderent, sciscitati sunt, nam quid esset quo vesci vellet, ille asparagos visus est appetere, sed loco & anni tempore maxime alieno, Septembri iam excurrente, indoluerunt comites quod nec tantillo refrigerio necessitauit optimi patris subuenire possent. At præstitit Deus, quod locus & tempus præstare non poterant. Vix enim ingressi flumen Guadalimar fasciculum recentium asparagorum impositum lapidi inuenerunt grauissimi mali exiguum solatum, sed miraculo magnum. Cum Vbetam appulisset, inualuit febris; accessit vlcus in dextero pede ea parte qua Salvator clavis affixus est cruci, cui ut Chirurgi mederetur, alia ingentia vulnera circum circa per modum Crucis aperuerunt, gaudente interim Ioanne ac Deo Optimo Maximo gratias agente, quod unico pede informam Crucis quinque Domini vulnerum memoriam gestaret. Maxima puris copia ex his vulneribus educta est tantæ virtutis, ut eo tincta fasciolas & ægris applicata plurimas infinitates miraculosè sanauerint: tantæ vero fragrantia, ut linteola quæ obligandis aut abstergendis vulneribus fuerant adhibita, solo odore ab alijs discernerentur. Argumentum suauissimi huius odoris est, quod Religiosus eiusdem Conuentus cum icatellam purulenta hac materia plenam reperiisset, ratus ex odoris fragrantia id esse sapidam aliquam sorbitiunculam, penitus ebibit, non modo citra nauseam, sed etiam summa cum suauitate & gustu, ut ipse postmodum resciens quidnam esset, testatus est.

|||||

Auge-

B.  
Ioannis  
a Cruce

Opera  
mystica  
VI  
128

## COMPENDIVM VITÆ

Augebatur in dies & morbus & dolor qui iudicio Medici & chirurgi intenſissimus erat; nihilominus Ioannes inter has angustias tam sereno, hilarique vultu perſistebat, ut nihil omnino pati videretur. Frequenter inter dolores in extasim rapiebatur, ut subinde debuerint medicus & chirurgus exspectare, donec in se reuerteretur. Hinc fama sanctitatis illius in ea ciuitate, in qua antea notus non fuerat, percrebuit, etumque inuifere, sanctumque proclamare coepurunt. Seculares aliqui concentu musico conati sunt laborantem recreare, ipso licet inuito & renitente. Interrogatus postmodum à religioso sibi familiari quā tandem placuisse musica? Respondit: eam non audiuī; nam longe suauiori Dominus me detinuit occupatum. Deo Optimo Maximo cœlesti haud dubie solatio seruum suum demulcente & absorbente, in præmium contempti solatij terreni.

§. XII.

### Admirabilis ipsius obitus.

PREcognouerat iam pridem Deo reuelante mortis suæ tempus; Beatissima quoque Virgo die Sabbati profecto immaculatæ suæ conceptionis denuo eum præmonuit, sequenti Sabbato sibi ex hac vita migrandum media nocte quando matutinæ preces decantari solent. Exinde solebat quotidie inquirere quanam esset dies, adeo namque absorptus & immersus erat considerationi rerum diuinarum, ut temporis obliuisceretur. Cum semel audisset à medico mortem instare, respondit: Letatus sum in his quæ dicta sunt mihi, in domū Domini ibimus; & mox subiulit: Hoc tam saufio nuncio omnia à me dolor abfcessit. Voluerunt tunc ei salutis serum viaticum administrare; at ille: tempus inquit adhuc supereft, admonebo cum tempus aderit. Feria quinta sub vesperam percunctatus est quanam esset dies, quod cum cognovisset, petijt sibi præberi sacram viaticum quod summa animi deuotione suscepit. Feria sexta Diuæ Lucia sacra iterum inquisivit quæ dies esset, quæ cognira, amplius non interrogavit de die, sed saepius de hora; semel subiunxit: interrogabo quora sit hora, nam Deo misit laus, hac nocte ad laudes matutinas decantandas in cælum iturus sum. Hora quinta Sacramentum extremæunctionis sibi dari postulauit, quo accepto humiliter petijt veniam ab omnibus religiosis, illique vicissim suam benedictionem, nec non vt documentum aliquod spirituale in absentia suæ solatium eis relinqueret, quod & fecit, vt morem gereret Parti Provinciali P. Fr. Antonio de IESV antiquo eius sodali qui praesens aderat. Hora octaua iterum interrogavit quora esset hora, quam cum resciuisset, ait: Hec tam diu adhuc commorandum est in hac vita. Hora nona idem inquisivit, eaque cognita subiunxit: adhuc tres hora restant: incolatus meus prolongatus est. Hora decima cum audisset campanæ pulsum petijt ad quid pulsaretur: responsum est ad matutinum apud quasdam moniales: & ego inquit per bonitatem Dei mei vna cum Beatissima Virginie in cælum illud decantaturus concendam, statimq; hac sanctissimæ Virginis recordatione liquefcens eam his verbis alloquutus est: Immensa o Regina & Domina mea tibi referto gratias ob singulare hoc, quo me donas, beneficium, nimirum vt die Sabbathi tibi dicato mete

bac

V. P. F. IOANNIS A CRVCE.

hauritamigrare velu. Dimidia hora priusquam media nocte ad matutinum pulsaretur ait: Iam hora mea appropinquat, admoneant religiosos. Sine mora accurrere omnes, ceteris accensis, & longe magis cordibus letulum circum dantes. Lecta est de more etiā commendatio ipsorum ut poterat adiuuante. Postquam nonnullos Psalmorum Versiculos & Cantici Canticorum sententias tenerito cordis affectu ingeminallet, iterum in oratione Christi Domini Crucifixi effigiem manu tenens, suspensus est, & eleuatus.

Hora duodecima iam imminente Crucifixo relicto manus & brachia sub ladicem immisit, summaque tranquillitate & modestia proprijs manibus corpus suum compoluit, atque iterum apprehenso crucifixo ineffabili animi & verborum teneritudine se cum illo oblectare coepit. Paulo ante quam spiritum Deo redderet, apparuit globus lucis instar ignis splendidissimi, & supra modum decori, Venerabilis Patris corporis sedimentis. tantus autem fuit luminis huius fulgor, ut 23. candelarū in illa cellula ardentiū lumen penitus offuscaret. In medio tam ingentis splendoris hic ardenterissimus Seraphim instar solis cernebarat accensus. Tum audita est hora duodecima, & simil campanæ domesticæ pulsus ad horas matutinas. Scilicetatus Dei seruus ad quid pulsaretur, accepto que responso pulsari ad horas matutinas, blandè oculos suos appetiens omnesque circumstantes hilari & amabili vultu quasi valedicens intuitus, latabundus air: *In calum eas decantaturus abscedo.* Mox labia pedibus crucifixi, quem manus tenebat, imprimens in manus, inquit, *tus Domine commando spiritum meum.* ac simul blandè suauiterque spiritum tradidit. Atque ita ineunte die Sabbati, quemadmodum ipse prædixerat, expirauit 14. Decemb. Anno 1591. etatis sue 49. reformatio nis à se inchoatae 23.

§. XIII.

*Corporis effigies, sepultura, apparitiones.*

**F**uit corporis statura ad mediocritatem vergente, triticea facie, macilenta, debite tamen proportionata, venerabili caluitie, lata fronte, oculis nigris suavitatem & mansuetudinem praeferebantibus, naso aliquantulum aquilino; denique totius corporis habitudo & constitutio grauis, iucunda, & supra modum modesta, adeo ut sola ipsius præsentia intuentes quoque componeret. Remansit vultus post felicissimum eius transitum mirabili quodam splendore perfusus, fragrantia vero tam copiosa è corpore defuncti emanauit, ut non solum in cellula, sed etiam in toro Monasterio perciperetur. Religiosi & seculares qui aderant, habitum, tunicam, Breuiarium & quicquid Dei famulum aliquando contigerat, tamquam opima spolia, imo veluti pretiosissimas reliquias certatim capuerunt. Sepultus est innumera multitudine hominum concurrente, postea Vbera Segouiam translatus fuit (quod ipse aliquando futurum prædixerat) ubi in magnifico sepulchro pietate & munificentia

††††† 2

Philippi

B.  
Iannis  
a Cruce

Opera  
Mystica

NV

124

COMPEN. VITÆ V. P. Fr. IOAN. A CRVCE

Philippi III. Regis Catholici exstruc<sup>to</sup>, conditus iacet. Miraculis plurimis post mortem, quemadmodum & in vita claruit, quæ in vberiori vitæ historia speciatim describuntur. multis tum secularibus, tum Religiosis post mortem apparuit; sed prodigijs sunt illæ apparitiones, neque de vlo ha<sup>c</sup>tenus sancto velle et<sup>e</sup> vel audit<sup>e</sup>, quæ in diuersis particulis carnis huius Venerabilis Patris etiamnum videntur, in quibus videte est diuersa mysteria & imagines cœlestes Christi Domini, Beatissimæ Virg. spiritus S. sub columba specie, Venerabilis Sacramenti, Angelorum, & alia plurimæ, potissimè vero eiusd<sup>e</sup> Venerab. Patris imago ante Christum Dominum & Beatissimam matrem genuflexi. Huiusmodi apparitiones Anno Domini 1594. ipso Epiphania festo Metinæ campi manifestari cooperantur; deinceps vero Segouia, Burgis, Cœsaraugustæ, Calatayudis, Vbetae, & ferè vbi cumque mirabilis viri huius habentur reliquiae, hæc stupenda prodigijs persequantur. Prima apparitiones Metinenses ab Illustrissimo D. Ioanne vigil de Quiniones Vallesolano Episcopo, omnibus & singulis experimentis, & circumstantijs requisitis, examinata & probata fuerunt. In cunctate Calataudi duxerant proiectissimæ viræ multerculæ, & in celere obstinatissimæ, quæ videntes in una harum reliquiarum Magdalena ad viuum peccata sua deflentem, conuerse sunt ad meliorem vitam, ac sua etiam peccata planixerunt. His & innumeris alijs miraculis quæ Deus Optimus Maximus per seruorum suorum operatur, permotus summus Ecclesiæ Pontifex Urbanus Octavius, litteras remissoriales concessit in ordine ad Beatificationem. Inter ipsas informationes conficiendas accidit quippiam dignum relatum: Religiosus affectu in Venerabilem Patrem non usque adeo propenso, cum & ipse inter alios interrogatus esset quidnam de illo sentiret? contemptum respondit: quid ego dicam de P. F. Ioanne? Vix ultimum verbum protulerat, & ecce penitus obmutuit, ita ut nec ullum verbū, quantumvis conaretur, proferre potuerit. Ex inficta poena proprium reatum agnouit, & corde compunctus, applexus veniam à Venerabili Patre poposcit, & obtinuit, solutumque est vinculum lingue, quam deinde in laudes Ioannis laxauit, cuius honorum Deus zelaret. Jam vero confessis & exhibitis informationibus vitæ & miraculorum eius, ut Beatorum Catalogo inscribatur, ad fidelium consolacionem, sacrae reformationis Carmeliticæ decorum, ad Venerabilis Patris nostri honorem, ad Dei gloriam, præstolamur indies; cui sit semper eterna laus & gloria, Amen.

(..)

ASCEN-

B.  
Iohannis  
a Cruce

Opera  
mystica  
MI  
128



Iter spiritus imperfecti.  
Psalm.

Stricta semita perfectionis  
Arcta est via quae ducit ad vitum.

Iter spiritus erratici.  
LXVII

Verbi sequentes de lari modum ascendi per semitam ad montem perfectionis et praescribitur monita ne incedatur per duas vias obliquas.

MODVS PERVENIENDI  
ad totum.  
Ut peruenias ad id quod necis,  
ire debes per ut quid nefis.  
Ut peruenias ad id quod non gustas,  
ire debes per id quod non gustas.  
Ut peruenias ad quod non possides,  
ire debes per id quod non possedes.  
Ut peruenias ad id quod non es,  
ire debes per id quod non es.

MODVS POSSIDIENDI  
totum.  
Ut peruenias ad scindendum totum,  
nihil in re aliqua scire velis.  
Ut peruenias ad sustinendum totum,  
nihil in re aliqua sustinere velis.  
Ut peruenias ad possidendum totum,  
nihil in re aliqua possidere velis.  
Ut peruenias ad hoc ut sis totum,  
nihil in re aliqua esse velis.

MODVS NON IMPEDIEN:  
di totum;  
Vbi quisca ex aliqua re defens  
projiceret te in ipsum totum.  
Ut enim ex totu ad totum peruenias  
ex toto relinquere debes totum.  
Et di u ad ipsi etatu habendu peruenies  
debet illud habere nihil volendo,  
Si enim in ipso etatu aliquid habere volueris  
in Deo purum thesaurum tuum non habes.

INDICIA QVOD POSSIDE:  
tur totum.  
In hoc nuditate evenerit spiritus  
quietus et refollationem.  
Cum enim nihil appetitur  
nihil ipsum sicut non faciat.  
Nihil ipsum desiderium deprimit  
nam in centro huiusmodi manu.  
Quando enim aliquid appetitur  
in hoc ipso deficiatur.